

פתרון הבחינה

תנ"ך

קיץ תש"פ, 2020, שאלון: 1261

מוגש ע"י מורה לתנ"ך בבית ספר של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון – בראשית (40 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מהשאלות 1-3 (לכל שאלה - 20 נקודות).

שאלה 1

סעיף א'

(1) סיבת המריבה בין רועי אברם לרועי לוט: סכסוך על שטחי המרעה שאינם מספיקים לעדרי הצאן של שניהם.

ביסוס: "ולא נשא אותם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו" (פסוק 6).

(2) אברם מציע ללוט שייפרדו. לוט יבחר באזור בארץ בו הוא רוצה להשתקע, ואברם ילך לכיוון הנגדי.

סעיף ב'

(1) על פי הכתוב, לוט בחר להתיישב בכיכר הירדן כי זהו אזור פורה ושופע מים: "וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה" (פסוק 10) [מקום המתאים לרעיית עדרי צאנו].

(2) ביקורת מרומזת על הבחירה של לוט (על התלמיד להביא ראיה ולהסבירה):

- "ואנשי סדם רעים וחטאים לה' מאד" (פסוק 13) – למרות שידוע ללוט, שתושבי המקום חוטאים, הוא בוחר להתיישב שם (הפן המוסרי אינו מטריד אותו, הוא נוהג בחמדנות).

סעיף ג'

מדברי ה' לאברם אפשר להבין שההצעה שהציע אברם ללוט הייתה הצעה שה' תומך בה: לאחר שלוט ואברם נפרדו, ה' חוזר בשנית על הבטחת הארץ לצאצאי אברם ועל ההבטחה לריבוי זרעו. בדברי ההבטחה האלה, יש פיצוי ונחמה לאברם, שעוד יזכה ליורשים שינחלו את כל הארץ. [מעצם דברי הברכה לאברם, ניתן להסיק שה' תמך בעצת אברם].

שאלה 2

סעיף א'

(1) השליחות: להביא כלה ליצחק מארץ מולדתו של אברהם [מחרן].

השבועה שהשביע אברהם את עבדו לפני שיצא למלא את השליחות: שלא ישיא את בנו לאישה מבנות כנען, אלא לאישה מבנות ארצו (מחרן).

מפני מה הזהיר אותו: אברם הזהיר את העבד שלא לקחת את יצחק אל ארץ מולדתו, לחרן. על יצחק להישאר בארץ כנען.

(2) העבד הצליח בשליחות. ביסוס: "ותקם רבקה ונערתיה...ויקח העבד את רבקה וילך" (פסוק ס"א) – העבד חוזר עם כלה ליצחק, מעיר הולדתו של אברם. אן: "ויבאה יצחק האהלה... ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה..." (פסוק ס"ז).

סעיף ב'

(1) הסימן: הנערה אליה יפנה העבד ויבקש ממנה שתשקה אותו מים, והיא מיוזמתה תציע להשקות אותו ואת גמליו, היא הכלה המיועדת ליצחק.

שתי תכונות של הכלה המיועדת שסימן זה יכול ללמד: נדיבות/ טוב לב וחריצות.

(2) על פי פסוק 21 העבד חשב שקיבל את הסימן שביקש: "והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא" – העבד צופה בנערה הפועלת בחריצות ובנדיבות, בהתאם לסימן שביקש, וממתין לדעת עליה עוד פרטים.

סעיף ג'

תתקבלנה תשובות של דמותה "תואמת" או "לא תואמת", לדוגמה:

דמותה אינה תואמת: בבראשית כ"ד, רבקה מתוארת כאישה טובת לב ונדיבה, שדואגת להשקות את העבד ואת גמליו, ואילו בבראשית כ"ז היא מתוארת כאישה ערמומית, הפועלת למען בנה האהוב, תוך כדי שהיא מרמה את בעלה (ופועלת בניגוד לרצונו) ואת בנה הבכור.

אן: תואמת - בשני הפרקים, רבקה מתוארת כאישה חרוצה ופעלתנית, הפועלת מיוזמתה. בפרק כ"ד היא דואגת להשקות את העבד ואת גמליו, ובפרק כ"ז היא פועלת נמרצות למען בנה האהוב.

שאלה 3

סעיף א'

(1) הנסיבות שבהן ניתנות הברכות: יעקב זקן מאוד, ורוצה לברך את בניו לפני מותו.

(2) המבורכים והקשר המשפחתי שלהם אל יעקב: יוסף – בנו של יעקב, אפרים ומנשה – נכדיו של יעקב (בניו של יוסף).

סעיף ב'

(1) ראיות לכך שיעקב מפלה בין צאצאיו (על התלמיד להציג שתי ראיות):

- "ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים... אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי" – יעקב מתייחס אל נכדיו (בני יוסף), כאל בניו שלו. כלומר, נכדים אלו יירשו נחלות בארץ, כמו יתר בני יעקב. בזאת יעקב מפלה בין נכדיו (בני יוסף, מקבלים יחס מועדף לעומת יתר נכדיו של יעקב).

אן: הפלייה בין יוסף ליתר אחיו. שני בני יוסף, יקבלו נחלה כל אחד על שמו, לעומת יתר האחים של יוסף (כל אח יקבל חלקת נחלה אחת משלו). אן: יוסף מקבל יחס מועדף, למרות היותו הצעיר הוא מקבל את ברכת הירושה שנועדה לבן בכור (פי שניים בירושה, לעומת יתר אחיו).

- "...וישם את אפרים לפני מנשה" (פסוק כ) – יעקב מפלה בין נכדיו ומעניק לנכד הצעיר, את הברכה שנועדה לנכד הבכור.

(2) על פי פסוק ה: "אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי" – יעקב משווה את אפרים ומנשה לראובן ושמעון, שני בניו הגדולים.

על פי פסוק כ: "ויברכם ביום ההוא לאמור בך יברך ישראל לאמר ישימך אלהים כאפרים וכמנשה..." – שני הנכדים זוכים לברכה מיעקב.

מכאן ניתן להסיק שגם הבנים שיעקב הפלה לרעה [ראובן ושמעון], זוכים לברכה כפי שבירך את נכדיו.

סעיף ג'

(1) בפסוק ז' מוזכר מותה של רחל, לאחר שובו של יעקב ובניו לכנען וקבורתה בבית לחם. מותה של רחל, אינו קשור למעמד של הענקת הברכות.

(2) אזכור מותה וקבורתה של רחל בבית לחם, בבראשית מ"ח, ז' נובע מתחושת האשמה של יעקב על שלא דאג לקבור את רחל (אם יוסף) בחלקת הקבר המשפחתית. בעוד שבבראשית מ"ז, כ"ט-ל"א יעקב מבקש מיוסף שידאג לקבורתו בקבר אבותיו (במערת המכפלה) ולא במצרים.

במילים אחרות: יעקב חש אשמה לאור בקשתו להיקבר בקבר אבותיו, בעוד שהוא לא דאג לקבור שם את אשתו, לכן הוא מזכיר אירוע זה בפני יוסף (להצטדק לפניו).

פרק שני – שמות (20 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על אחת מהשאלות 4-5 (לכל שאלה - 20 נקודות)

שאלה 4

סעיף א'

הדרכים בהם ה' מגן על בני ישראל במסע ממצרים לארץ כנען:

על פי פרק י"ג, י"ז-י"ח – ה' מוביל את העם בדרך ארוכה לכנען, כדי שלא יעברו דרך ערי פלישתים. זאת כדי למנוע מלחמה בין ישראל לפלישתים, בזמן שהעם עוד לא ערוך להילחם באויבים.

על פי פסוקים כ"א-כ"ב – ה' מלווה את העם במסעותיו: בשעות היום, עמוד ענן הולך לפני המחנה, לכוונם בדרך. ובשעות הלילה עמוד אש, להאיר את דרכו של העם.

סעיף ב'

ה' העמיד את בני ישראל בסכנה, כדי להטעות את פרעה ולגרום לו לחשוב שהעם מבולבל ותועה בדרך. פרעה יהיה משוכנע שיוכל ללכוד את העם וירדוף אחריו כדי להחזירו למצרים, וה' יכה בו ובצבאו בכוח גדול (שכולם יכירו בה' ובכוחו).

סעיף ג'

(1) המשותף לבקשה של הרצל ולבקשה של יוסף – להיקבר בארץ ישראל. שעצמותיהם יילקחו לקבורה בארץ, ממקום קבורתם בארץ זרה.

ביסוס: בראשית נ', כ"ה: "...והעלתם את עצמתי מזה".

הצוואה של הרצל: "משאלתי... עד שהעם היהודי יעלה את גופתי לארץ ישראל".

(2) הביטוי בפרק י"ג "פקד יפקד" נועד לרמוז על ההצלחה הצפויה של המסע ממצרים לארץ כנען:

בבראשית פרק נ, יוסף חוזר על ביטוי זה פעמיים, מתוך כוונה לעתיד לבוא: כאשר ה' יזכור את בני ישראל ויוציאם מארץ מצרים, הוא מבקש מהעם לעלות עצמותיו לארץ. החזרה על ביטוי זה בספר שמות, מעידה שאכן הדבר קורה וה' זוכר את עמו ומוציאם מארץ מצרים, ועתה משה לוקח את עצמות יוסף לקבורה בארץ ישראל. יש בזה התגשמות ההבטחה ורמז להצלחה הצפויה במסע ממצרים לכנען.

שאלה 5**סעיף א'**

(1) דיברות בין האדם לאלוהים (על התלמיד לציין אחד)

- על העם לעבוד את ה' בלבד (אמונה מונותיאיסטית) "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני"
- איסור ליצור פסל או תמונה של האל "לא תעשה לך פסל וכל תמונה".
- איסור לעבוד אלילים "לא תשתחוה להם ולא תעבדם..."
- איסור הזכרת שם ה' לשם שקר "לא תשא שם אלהיך לשווא"
- שמירה וקיום מצוות השבת.

דיברות בין אדם לחברו (על התלמיד לציין אחד):

- מצוות כיבוד אב ואם. (*ניתן לקבל גם כדיבר בין האדם לה', בליווי הסבר מתאים).
- אסור לרצוח.
- אסור לנאוף.
- אסור לגנוב.
- איסור מתן עדות שקר.
- לא לחמוד את רכושו של האחר.

(2) שני רמזים לנימוקים למחויבות של העם לקבל עליהם את חוקי האל:

- "אנכי ה' אלהיך..." – אלוהים הוא האל של עם ישראל (מאז ומתמיד), לכן העם מחויב למצוותיו.
- "אשר הוצאתיך מארץ מצרים..." – ה' גאל את העם מעבדות לחירות, לכן העם מחויב למצוותיו.

סעיף ב'

ממצוות השבת אפשר ללמוד שבני ישראל נצטוו גם על המלאכה:

הפסוק עליו ר' אליעזר מבסס קביעה זו: "ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך" (פסוק 9) - כלומר בני ישראל מצווים לעבוד במהלך ששת ימות השבוע.

הפסוק המנמק ציווי זה: "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ...." - כפי שה' עסק במלאכת בריאת העולם, בששת ימי השבוע, כך מצווים גם בני ישראל לעסוק במלאכה.

סעיף ג

(1) העם מבקש ממשה שישימש כמקשר בינם לבין ה'. שמשה יעביר להם את דברי ה', כדי שהי לא יפנה אליהם ישירות.

הסיבה לבקשה: העם מפחד שראיית ה' ושמיעתו יביאו למותם (על פי התפיסה האמונית המקובלת, ראיית האל גורמת למוות).

(2) על פי שמות י"ט, י"ח-י"ט, : "משה ידבר והאלהים יעננו בקולי" – כלומר ה' מדבר אל משה, משה משמש כמתווך בין ה' לבין העם. לכן בקשת העם שמשה יתווך בינם לבין ה' לכאורה מיותרת ומעוררת תמיהה.

פרק שלישי – נושאי הבחירה (28 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מתוך השאלות 6-10 (לכל שאלה – 14 נקודות) : בכל אחת מהשאלות שנבחרו סעיף א (חובה) 6 נקודות, ויש לבחור אחד מהסעיפים ב-ג (לכל סעיף – 8 נקודות).

שאלה 6

סעיף א'

(1) האירוע המתואר בקטע: קריאת ספר התורה באי בתשרי, לפני כל העם (מיסוד קריאת התורה).

התקופה בתולדות עם ישראל בה הוא אירע: שיבת ציון. אן: תקופת בית שני.

(2) האירוע המתואר עורר רגשות עזים בעם (על התלמיד להביא הוכחה אחת ולהסבירה):

- "ויאמר נחמיה... לכל העם... אל תתאבלו ולא תבכו כי בכים כל העם כשמעם את דברי התורה" – הקריאה בתורה עוררה התרגשות בקרב העם, שגרמה לו לפרוץ בבכי.

- "כי קדוש היום לאדנינו ואל תעצבו..." – מדברי ההרגעה של הכהנים לעם, ניתן להבין שהקריאה בתורה עוררה רגשות עזים בקרב העם. אן: "והלויים מחשים לכל העם לאמר הסו כי היום קדש ואל תעצבו".

סעיף ב'

דוגמאות התומכות בדברי הכהן (על התלמיד להביא שתי דוגמאות ולהסבירן):

- "ויאספו כל העם כאיש אחד" – כל העם, כאחד, מתכנס בירושלים כדי לשמוע את דברי התורה, ללא כל הפלייה בין המגזרים.

- "...לפני הקהל מאיש ועד אישה..." – גברים ונשים יחדיו, נכחו באירוע.

- "נגד האנשים והנשים והמבנים ואזני כל העם אל ספר התורה" – אין אפליה מגדרית.

סעיף ג'

(1) תפקידם של האנשים ששמותיהם מוזכרים בפסוק ז': מרבית האנשים המוזכרים בפסוק הם מבני לוי, שתפקידם להסביר, לפרש את דברי התורה לעם, כדי שיבינו.

(2) העם מעוניין לשמוע את דברי התורה (על התלמיד להביא ראיה אחת):

- "ויאספו כל העם כאיש אחד... ויאמרו לעזרא הספר להביא את ספר תורת משה" – העם כולו מתכנס לירושלים, כדי לשמוע את דברי התורה.

"...ויקרא בו מן האור עד מחצית היום..." – למן הזריחה עד לאמצע היום, העם עומד ומקשיב לדברי התורה, מש שמעיד על רצונם לשמוע זאת.

העם כיבד את המעמד (על התלמיד להביא ראיה אחת):

- "וכפתחו עמדו כל העם" – עם פתיחת ספר התורה, כל העם נעמד על רגליו לאות כבוד.

- "...ויענו כל העם אמן אמן במעל ידהם ויקדו וישתחוו לה' אפים ארצה" – העם משתחוה לפני ה' ומרים ידיו למעלה, מחוות המעידות על הבעת כבוד.

שאלה 7

סעיף א'

ההאשמה: שרי יהודה מאשימים את ירמיהו שהוא מחליש ומפחיד את אנשי יהודה כדי שלא ילחמו בבבלים. ירמיהו מנבא שאם אנשי יהודה לא ייכנעו לבבלים, הם ימותו, כי ה' ייתן את ירושלים בידי מלך בבל, שיכבוש את העיר (פס' ג-ד)

סעיף ב'

גם המלך וגם השרים משתדלים להימנע מלגרם ישירות למותו של ירמיהו:

ראיה בנוגע לשרים: "ויקחו את ירמיהו וישלכו אותו אל הבור..." (פסוק ו) – השרים נמנעים מלהרוג את ירמיהו באופן ישיר, ומעדיפים להשליכו לבור (שימות מרעב, או טביעה בטיט).

ראיה בנוגע למלך: "ויאמר המלך צדקיהו הנה הוא בידכם כי אין המלך יוכל אתכם דבר" – המלך מתיר לשריו לנהוג בירמיהו כרצונם. הוא אינו גוזר על ירמיהו מוות, אלא משאיר את ההחלטה והמעשה, בידי שריו.

סעיף ג'

ראיה המלמדת שעבד מלך הכושי פעל בחמלה: "אדני המלך הרעו האנשים האלה את כל אשר עשו לירמיהו הנביא את אשר השליכו אל הבור" (פסוק 9) – עבד המלך פונה אל המלך ומאשים את השרים שנהגו ברוע כלפי ירמיהו, והשליכו אותו לבור, דבר העלול לגרום למותו. ובכך הוא פועל לשם הצלת חייו ירמיהו, מתוך חמלה כלפיו.

ראיה המלמדת שעבד המלך הכושי פעל בחוכמה: "...וימת תחתיו מפני הרעב כי אין לחם עוד בעיר" – העבד מציין שאם יוציאו את ירמיהו מהבור, הוא ממילא ימות מהרעב השורר בעיר. כך הוא גורם למלך להורות על הוצאת ירמיהו מן הבור, מבלי שיחשוב שהוא חס על חייו.

שאלה 8

סעיף א'

(1) החוק נועד להגן על העניים בעם. הגנה זו באה לידי ביטוי בציווי שמיטת כספים. כלומר, על המלווה לוותר על החזר הלוואה שניתן, עם בוא שנת השמיטה, שנה שבה האיכר אינו עובד את אדמתו ואין לו פרנסה כדי להחזיר הלוואה שלקח.

(2) הגמול הלאומי המובטח לעם בפסוק ד', אם יקפיד לקיים את החוק: שלא יהיו עוד עניים בקרב העם.

סעיף ב'

חמלה: "כי יהיה בך אביון מאחד אחיך... לא תאמץ את לבבך" – על העשיר לגלות רחמים כלפי עניי העם ולא לנהוג בהם בקשיות לב.

נתינה: "פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו" – על העשיר לתת לעני, שלא יחסר לו דבר. או: "ולא ירע לבבך בתתך לו..."

אחווה: "...אביון מאחד אחיך..." – יש לזכור שמדובר בבני עמך / אחיך. אן: "...כי בגלל הדבר הזה יברכך ה'..." – הערבות והדאגה ההדדית בקרב העם, יביאו גם לברכה בעם.

וכן תיתכנה דוגמאות נוספות.

סעיף ג

החשש המובע בפסוק ז': שמא האיש העשיר לא יתן הלוואה לאיש העני, וינהג ברוע לב ובאדישות כלפי העני.

החשש המובע בפסוק ט': שאנשים יימנעו ממתן הלוואה בסמוך לשנת השמיטה, מהחשש שלא יקבלו את הלוואתם בחזרה (ויאלצו לוותר עליה – שמיטת כספים).

שתי דרכים שבאמצעותן החוק מתמודד עם חשש זה:

- איום: "השמר לך...ולא תתן לו..והיה בך חטא" – אי מתן הלוואה לפני שנת שמיטה, ייחשב לחטא בעיני ה' (וה' מעניש על חטאים).
- ברכה אישית: "...כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלהיך בכל מעשך..." – ה' יברך את האדם שיעניק הלוואה לעני.

שאלה 9

סעיף א

(1) הדובר במזמור מרגיש מצוקה (על התלמיד להביא ראיה אחת והסבר):

- " ... ממעמקים קראתיך ה'" – המשורר מעיד שמתוך מצוקתו, מעמקי מכאוביו, הוא פונה לה'.
- "תהיינה אזניך קשובות לקול תחנוני" – המשורר פונה בתחנונים לה', דבר המעיד על המצוקה בה הוא נמצא.

(2) הדובר במזמור חושב שה' נענה למי שפונה אליו: "כי עמד הסליחה למען תורא" – ה' סולח לאדם הפונה אליו.

סעיף ב'

הסלחנות של ה' גורמת לאדם לחוש כלפיו יראה: "כי עמד הסליחה למען תורא" – לולא היה יודע האדם, שה' יסלח לו על מעשיו, הרי שהוא היה מידרדר ללא תקנה. דווקא הידיעה שה' סולח, מעוררת כלפיו יראה ומונעת מאנשים לחטוא..

סעיף ג'

(1) פסוקים ז'-ח' הם תוספת למזמור (על התלמיד להביא ראיה אחת):

בפסוקים א'-ו', ישנה פנייה אישית של המשורר לה', בפס' ז'-ח' – אמירה כוללת על העם.

אנ: בפסוקים א'-ו' – שימוש בגוף ראשון יחיד, לעומת פסוקים ז'-ח' – גוף שלישי.

(2) הרעיון המשותף לשני הקטעים: פנייה לתחנונים ובקשת סליחה מה', בליווי הידיעה שה' יסלח ויסייע לבני עמו.

שאלה 10

סעיף א'

איוב מתעמת עם רעיו ומאשים אותם בחוסר יושר (על התלמיד להביא שתי דוגמאות להאשמה):

- "אתם טפלי שקר רפאי אליל כלכם" – איוב טוען שהם אומרים דברי שקר.
- "הלאל תדברו עולה ולו תדברו רמיה" – דבריהם הם דברי שקר ומרמה (שנועדו לרצות את ה', אך אין בהם אמת).
- "אם כהתל באנוש תהתלו בו" – איוב טוען כנגד רעיו: האם הם סבורים שיוכלו להתל/לרמות את האלוהים, כפי שהם מהתלים/מרמים את בני האדם.

סעיף ב'

- (1) הסכנה בפנייה זו אל ה', שהוא ימית את איוב ("הן יקטלני...").
- (2) למרות הסיכון איוב פונה אל ה', כי חשוב לו להשמיע את דבריו ולהוכיח את צדקתו. הוא מוכן לסכן את חייו, בתקווה שה' יקבל את דבריו. **ביסוס**: "הן יקטלני לו איחל אך דרכי אל פניו אוכיח".

סעיף ג'

שתי בקשות שאיוב מבקש מה' כדי שיוכל לעמוד למשפט מולו:

- "כפך מעלי הרחק" – שה' יפסיק לענותו/ להענישו.
- "ואמתך אל תבעתני" – שה' לא יפחיד אותו.

פרק רביעי – קטע להבנה ולניתוח (12 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על סעיף א (חובה- 7 נקודות) ועל אחד מתוך הסעיפים ב-ד (לכל שאלה – 5 נקודות)

שאלה 11

סעיף א'

- (1) יונה נשלח לנבא על נינוה. הוא נשלח אליהם בגלל חטאיהם הרבים.
- (2) התגובה של יונה על השליחות שהטיל עליו ה': הוא מנסה להימלט מביצוע השליחות, ובמקום ללכת אל נינוה הוא מנסה להימלט באוניה אל תרשיש. **ביסוס**: "ויקם יונה לברח תרשישה מלפני ה'..."

סעיף ב'

- (1) באמצעות השינה האדם בורח מבעיותיו: ה' מביא סערה גדולה, המאיימת להטביע את האנייה עליה נמצא יונה. יונה יורד אל ירכתי הספינה והולך לישון, במקום לסייע למלחים המתמודדים אל מול פני הסערה. **ביסוס**: "...ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם".
- (2) הביקורת על ההתנהגות של יונה, שלא רק שאינו עוזר למלחים, הוא גם לא פונה לאלוהים שיעזור לו וימנע את טביעת האנייה וכל האנשים שעליה.

סעיף ג'

- (1) יונה עלה על אנייה השטה לתרשיש, מתוך תקווה שכך יצליח להימלט מה' ומהשליחות שהטיל עליו. כביכול כוחו של ה' מוגבל רק לארץ ישראל, ובריחת יונה לתרשיש, תמנע את פגיעת ה' בו, כי הוא יימצא בשטח שאין בו לה' כוח.

(2) בפסוק ט' אומר יונה שה' הוא האל שבשמים (משמע בכל מקום) הבורא את היס ואת היבשה. כלומר, לה' יש כוח בכל מקום בעולם, כי הוא הבורא של הכל. דברים אלה מערערים על האפשרות שיונה מציג תפיסה לפיה שלטון ה' מוגבל רק לארץ ישראל.

סעיף ד'

המלחים התלבטו לפני שהשליכו את יונה לים (על התלמיד להביא שתי ראיות ולהסביר):

- "ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו כי היס הולך וסער עליהם" – המלחים קיוו שיצליחו להביא את האנייה אל היבשה, ורק לא להשליך את יונה לים.
- "ויקראו אל ה' ויאמרו אנה ה' אל נאבדה בנפש האיש הזה..." – המלחים פנו בתחינה לה', שלא יאשים אותם בהרג אדם. כלומר, הם ניסו להימנע מהשלכת יונה לים, כי ראו בזה מעשה נורא.